
Alumna: Clara Coll Balaguer

Tutora: Mònica Thomas Vall-llosera

Psicologia criminal: la conducta assassina

Presentació

Què en sabem dels assassins? De la seva conducta, de la seva personalitat? Són individus malvats, bojos, amb trastorns mentals o, pel contrari, són individus amb una conducta normal, bons companys, bons veïns i amb qui compartim el nostre dia a dia sense ser conscients de la seva perillositat?

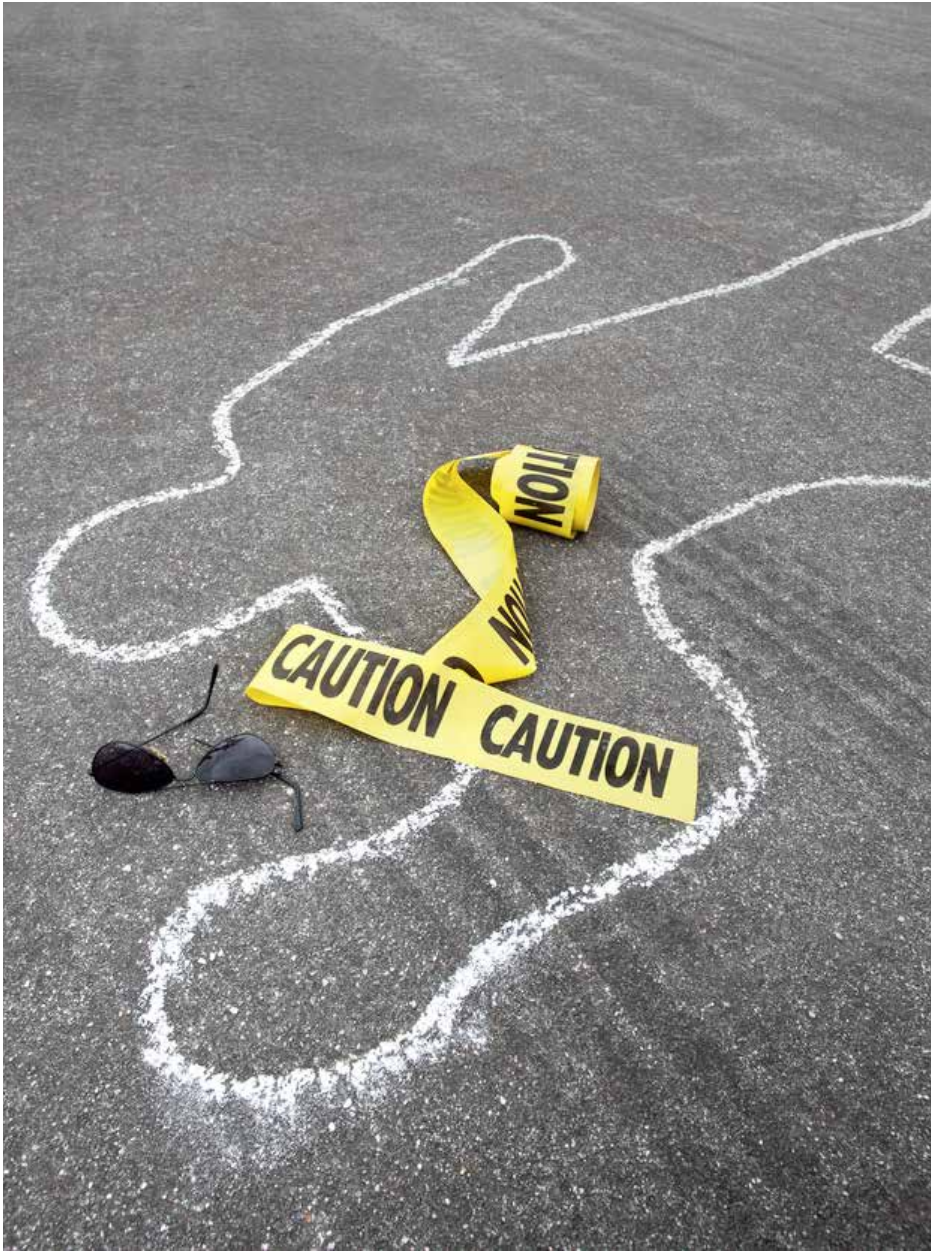
La resposta a aquestes preguntes constitueix l'objectiu principal del meu treball de recerca: desmentir les dites que diuen que tots els assassins estan bojos o són uns psicòpates.

Esbrinar-ho ha implicat mesos d'estudi i un important treball de camp mantenint converses amb tots els professionals que intervenen en un cas d'assassinat, des que es comet un crim fins que es dicta sentència i el culpable ingressa a la presó.

Primerament, era necessari documentar-me amb tota la informació teòrica possible, informació que em va facilitar Pilar Albertin, professora de Psicologia Criminal de la Universitat de Girona.

En segon lloc, vaig contactar amb l'Anna Figueres, metge forense de l'Institut Anatòmic Forense de Girona. El metge forense és el primer que intervé en un cas d'assassinat, des de l'aixecament del cadàver, i serà també el que determinarà si el presumpte culpable pateix o no un trastorn mental.

L'advocat criminalista és qui s'encarrega de la defensa de l'assassí. En aquest cas l'advocada entrevistada va ser Mònica Tarradellas, del bufet Salellas, i ella em va facilitar tota la documentació jurídica que vaig necessitar, posteriorment, per a la part pràctica del meu treball.

Vaig entrevistar també els psicòlegs de l'equip d'assessorament tècnic penal dels jutjats, que són els que valoren la capacitat cognitiva i volitiva de l'individu en el moment en què comet l'acte delictiu. Allà, em van convidar a assistir a un acte d'exploració a una menor, una experiència molt positiva perquè vaig poder comprovar, *in situ*, la metodologia utilitzada per esbrinar la veracitat i la psicologia de la declarant. Seguidament vaig entrevistar Adolfo García Morales, president de la Secció Quarta (Penal) de l'Audiència Provincial de Girona, que jutja i sentència els casos d'assassinat ocorreguts a la província de Girona i que va ser el magistrat ponent de dues de les tres sentències que vaig analitzar a la meva part pràctica. Per tant, vaig poder conèixer la seva opinió sobre el comportament, els trastorns mentals i les seves conseqüències jurídiques.

Finalment, i per acabar el cercle de professionals que intervenen en aquest tipus d'actes delictius, vaig entrevistar Mònica Carrasco, psicòloga del Centre Penitenciari Puig de les Basses de Figueres; els psicòlegs s'encarreguen de la rehabilitació i reinserció social dels presos.

Finalitzada la part teòrica del meu treball, la meva voluntat era aplicar tota la informació obtinguda en l'estudi de tres casos d'assassinats reals ocorreguts a la província de Girona en els darrers anys.

Un en relació amb els assassins múltiples, un altre en què la víctima presenta lesions *post mortem* i l'últim en què l'autor del crim presenta un trastorn mental. Exposaré en aquest escrit un breu resum d'aquests casos en què s'ha avaluat què va passar, les proves practicades, els informes psicològics i psiquiàtrics, les capacitats volitives i cognitives de l'acusat i com tot això va quedar reflectit en la sentència.

Cos del treball

Cas de les àvies d'Olot. Assassinat múltiple

Entre l'agost de 2009 i l'octubre de 2010 al centre geriàtric La Caritat d'Olot es van produir onze morts successives causades per la ingesta de diferents substàncies que van ser letals. Va ser acusat i condemnat un cuidador del geriàtric que es feia càrrec de les víctimes. Els assassins en sèrie segueixen unes pautes determinades en cada assassinat, en aquest cas les víctimes eren dones grans (la més jove tenia 80 anys).

El *modus operandi* de l'individu era subministrar a les internes productes tòxics amb substàncies que els provocaven la mort. En un cas els va fer ingerir lleixiu, en un altre un àcid desincrustant (provocant un patiment extrem), etc.

L'autor de tots aquests crims va ser condemnat a molts anys de presó, amb un límit màxim de compliment efectiu de 40 anys. Com a assassí en sèrie tenia una motivació concreta i constant que en aquest cas eren senyores majors de 80 anys. A través del *modus operandi* anava perfeccionant la seva tècnica per arribar a la seva fantasia. Els assassins en sèrie presenten una manera determinada de matar, maten de forma organitzada, ja que sempre hi ha hagut un plantejament anterior de la situació. En aquest cas l'autor buscava i sabia quin era el moment oportú per actuar.

La defensa va intentar atenuar la pena sol·licitant un eximent complet per trastorn mental.

Finalment, la sentència de l'Audiència Provincial de Girona i després la del Tribunal Superior de Justícia i la del Tribunal Suprem no van considerar aquest fet provat. Van condemnar l'acusat basant-se principalment en la prova de confessió, però també pels els indicis probatoris que acompanyaven els fets (testimonis, la seva conducta, el seu comportament...).

Cas d'una víctima amb lesions post mortem

El dia 24 d'octubre del 2013 en un pis de la ciutat de Girona, Cèsar, mitjançant un cable, va escanyar a Immaculada causant-li la mort. Feia relativament poc temps que havien començat una relació sentimental, l'individu va aprofitar la intimitat del moment al dormitori per matar-la. El fet va ser tan inesperat per la víctima que, atès que l'home tenia unes capacitats físiques superiors a les d'ella, Immaculada no va tenir l'oportunitat de defensar-se davant de l'atac. L'endemà va decidir esquartellar el cos de la Immaculada, que va anar posant en bosses d'escombraries i que, posteriorment, va llençar a diferents zones boscoses dels voltants de Girona per tal d'amagar les restes.

La sentència ho va classificar com a assassinat (la defensa va intentar que es veiés com un accident, cas en el qual seria un homicidi i la pena seria menor). A part de ser condemnat per l'assassinat també ho va ser per les lesions *post mortem*, classificades com a profanació del cadàver.

En aquest cas el jurat va tenir en compte la confessió de l'autor del crim com a atenuant de la seva pena, perquè no només va acceptar haver matat a Immaculada sinó que va indicar on estaven les restes i va explicar amb detalls la manera com la va matar. Però no es va tenir en compte la possibilitat de trobar-se sota l'efecte de les drogues o de l'alcohol, perquè no existeix cap prova que demostrés que es trobava en aquestes condicions. El jurat va considerar que Cèsar va actuar amb totes les seves capacitats volitives i intel·lectuals, i per tant va dur a terme l'assassinat sent conscient del que feia en tot moment, cosa que és incompatible amb el fet d'estar drogat o begut.

Assassinat amb trastorn mental

Mohammed, un home que presentava antecedents d'esquizofrènia paranoide, compartia pis amb una noia (a qui anomenaré Glòria) amb qui no tenia cap tipus de relació sentimental. Aquest noi estava convençut que la Glòria li practicava vudú i l'anava matant a poc a poc. El dia 31 d'octubre del 2006, després d'una forta discussió sobre les suposades pràctiques d'aquests rituals, Mohammed la va apunyalat amb un ganivet. Malgrat que va quedar greument ferida, va ser capaç d'arribar al carrer on va ser atesa pels serveis mèdics, però no van poder fer res per salvar la seva vida.

En aquest cas l'acusat no va ser condemnat a presó, sinó que li van imposar una mesura de seguretat d'internament d'un màxim de 14 anys amb tractament mèdic en un centre psiquiàtric.

L'acusat en el moment dels fets presentava un episodi psicòtic amb quadre delirant de tipus paranoide, tenint anul·lades totes les seves capacitats volitives i les seves facultats intel·lectuals.

Es tracta d'una sentència de conformitat, la qual cosa significa que la defensa de l'acusat està d'acord amb l'escrit d'acusació del Ministeri Fiscal.

En aquest cas el Ministeri Fiscal va qualificar els fets com un delictes d'homicidi amb l'eximent complet d'alteració psíquica.

Se'l va absoldre, és a dir, no el van condemnar a cap pena, sinó a una mesura de seguretat d'internament en un centre psiquiàtric. Ara ja han passat deu anys, presenta grans millores i està a punt de sortir del centre.

Aquest és un tema d'actualitat, ja que en aquest cas (com en molts altres arreu d'Espanya) l'acusat no va ser condemnat penalment, sinó que li van aplicar una mesura de seguretat en un centre hospitalari (Can Brians). Però què passa quan aquests malalts milloren? Quan estan medicats i controlats són persones civilitzades que podrien portar una vida normal. En aquest cas la defensa vol presentar un escrit sol·licitant la llibertat de Mohammed sobre la base dels informes mèdics i a la seva recuperació.

Conclusions

La primera conclusió va ser la certesa que no tots els assassins presenten un trastorn mental. És a dir, qualsevol persona que porta una vida aparentment civilitzada pot arribar a dur a terme actes delictius d'aquesta gravetat. Si bé hi ha circumstàncies que poden influir en el comportament d'un individu, com poden ser la família, l'entorn social, etc., això no implica que persones amb els mateixos condicionants tinguin el mateix comportament.

Per exemple, els assassins en sèrie porten una vida normal i organitzada, normalment estan integrats en la societat; planifiquen els seus actes, saben que volen fer i

---

---

no sempre tenen un trastorn mental que justifiqui els seus actes.

Per altra banda, em va sorprendre molt comprovar que al nostre voltant es cometen aquests casos d'assassinats que podrien ser tots ells perfectament objecte d'un bon guió cinematogràfic. És ben cert que la realitat supera la ficció!

Bibliografia

– KINDERSLEY, DORLING. *Psicología para mentes inquietas*. Ed. d'hispanol. – Apunts de Criminologia Universitat Central de Barcelona.

Webgrafia

– <<https://ca.wikipedia.org/wiki/Psicologia>> – <<https://definicion.de/psicologia/>>
– <<https://www.udima.es/es/psicologia-criminal.html>> – <<https://www.universidadvii.es/psicologia-criminal-piensa-delincuente>> – <https://ca.wikipedia.org/wiki/Psicologia_forense> – <<http://crimina.es/crimipedia/topics/psicologia-criminal/>>
– <<http://cuadernosdecriminologia.blogspot.com/2016/04/psicologia-criminal-origenes-e-historia.html>> – <<http://repositorio.ucam.edu/bitstream/handle/10952/582/Psicolog%C3%ADa%20criminal%20como%20ciencia.%20Juan%20Jos%C3%A9%20Nicol%C3%A9s%20Guardiola.pdf?sequence=1&isAllowed=y>> – <<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0377473208700233>> – <<https://psicologiaymente.net/forense/psicopatia-psicopata>> – <<http://www.marisolcollazos.es/Criminologia-III/Crimi-III-1.html>> – <<http://www.apa.org/centrodeapoyo/delinquentes.aspx>>
– <<https://www.elcultural.com/noticias/letras/John-Douglas-el-autentico-mindhunter/11631>> – <<http://nowtilus.es/descargas/NOWTILUSIACIENCIACONTRAEL-CRIMENFRAGMENTO.pdf>> – <<https://www.youtube.com/watch?v=-4cU8YhMl7I>>
– <<http://repositorio.ucam.edu/bitstream/handle/10952/582/Psicolog%C3%ADa%20criminal%20como%20ciencia.%20Juan%20Jos%C3%A9%20Nicol%C3%A9s%20Guardiola.pdf?sequence=1>> – <<http://manuelcarballal.blogspot.com/2007/03/john-douglas-de-profesin-perfilador.html>> – <<https://lamjol.info/index.php/SYNAP/article/view/434>> – <<https://elcrimenimperfecto.wordpress.com/2012/11/06/el-psicopata/>> – <<http://www.iea.gob.mx/ocse/archivos/ALUMNOS/27%20QUE%20ES%20LA%20VIOLENCIA.pdf#page=108>> – <<https://www.infobae.com/america/eeuu/2018/02/18/la-pavorosa-historia-de-albert-fish-violador-de-ninos-y-canibal/>>
– <<https://www.elpensante.com/asesinos-en-serie-henry-lee-lucas-el-asesino-inventado/>> – <<https://www.biography.com/people/ottis-toole-11930488>> – <<https://citv.es/fichados/h-h-holmes/>> – <<https://psicologiaymente.net/forense/jeffrey-dahmer>>
– <<https://www.vix.com/es/btg/curiosidades/8778/la-tremebunda-historia-de-john-wayne-gacy-el-payaso-asesino>> – <<https://psicologiaymente.net/forense/ted-bundy>> – <<https://culturacientifica.com/2015/07/13/el-caso-de-juan-diaz-de-garayoa-a-el-sacamantecas/>> – <<https://criminalia.es/asesino/francisca-ballesteros/>>

– <<http://narradoresdelmisterio.net/romasantalobishome-hombre-lobo-de-allariz/>>
– <https://www.abc.es/historia/abci-arropiero-necrofilo-trastornado-asqueo-espana-crimenes-sexuales-201608030101_noticia.html> – <<https://www.milenioweb.es/john-douglas-agente-del-fbi-inspiro-mindhunter/>> – <<https://www.scenacriminis.com/wp-content/uploads/2017/12/Dentro-del-Monstruo.pdf>> – <https://ca.wikipedia.org/wiki/Enriqueta_Mart%C3%AD_i_Ripoll%C3%A9s> – <<https://criminalia.es/asesino/jose-antonio-rodriguez-vega/>> – <<https://www.psicologia-online.com/la-escena-del-crimen-en-el-criminal-profiling-2638.html>> – <<https://www.slideshare.net/JocelyneMedinaBaltazar/psicopatologa-criminal-criminalisticacriminologia>> – <<https://es.wikipedia.org/wiki/Psicosis>> – <<http://condicionhumana-uacm.blogspot.com/2009/05/psicosis.html>> – <<http://psicologiajuridica.org/psj148.html>> – <<https://es.wikipedia.org/wiki/Esquizofrenia#Clasificaci%C3%B3n>> – <<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1133074016000027>> – <<https://www.esquizofrenia24x7.com/sobre-esquizofrenia/tipos-de-esquizofrenia>> – <<https://psicologiaymente.com/forense/victimologia>> – <<https://es.wikipedia.org/wiki/Victimolog%C3%ADa>> – <<https://www.estudiocriminal.eu/blog/que-es-el-perfil-criminal/>> – <<http://blogs.ucv.es/postgradopsocologia/2017/06/15/manual-perfilacion-criminal-analisis-conducta-criminal/>>
